

Monika Wyrzykowska

BEZPOŚREDNIE INWESTYCJE ZAGRANICZNE W „NOWYCH KRAJACH” UNII EUROPEJSKIEJ – NA PRZYKŁADZIE POLSKI

STRESZCZENIE

Bezpośrednie inwestycje zagraniczne są głównym czynnikiem intensyfikacji rozwoju i unowocześniania gospodarek narodowych. Szczególne znaczenie w tym względzie miał napływ kapitału zagranicznego do państw rozwijających się czy krajów transformacji systemowej, takich jak Polska i większość państw akcesyjnych Unii Europejskiej z 2004 roku. Zagraniczny kapitał był gwarantem zachodzących w nich przemian gospodarczych. Dlatego też istotne wydaje się kontynuowanie badań nad wpływem akcesji państw do Unii Europejskiej na poziom napływu do nich inwestycji zagranicznych. Artykuł zawiera analizę strumieni BIZ w „nowych krajach” Unii Europejskiej, w tym zwłaszcza w Polsce, a także prognozy ich napływu.

FOREIGN DIRECT INVESTMENT IN THE „NEW COUNTRIES” OF THE EUROPEAN UNION – THE CASE OF POLAND

SUMMARY

FDI are the main factor of intensive development and modernization of economy. FDI had the special role in this activity in developing and transformation countries, such as Poland and the most accession's countries of the European Union in 2004. The foreign capital was the guarantee of their economic transformation. For that reason the very important thing is the continuation of the research concerning the impact of the EU's accession on the level of FDI inflow in this countries. The paper contains the analyzes of FDI inflow to the “new members” of European Union, especially to Poland, and the prospects of their future transfer.

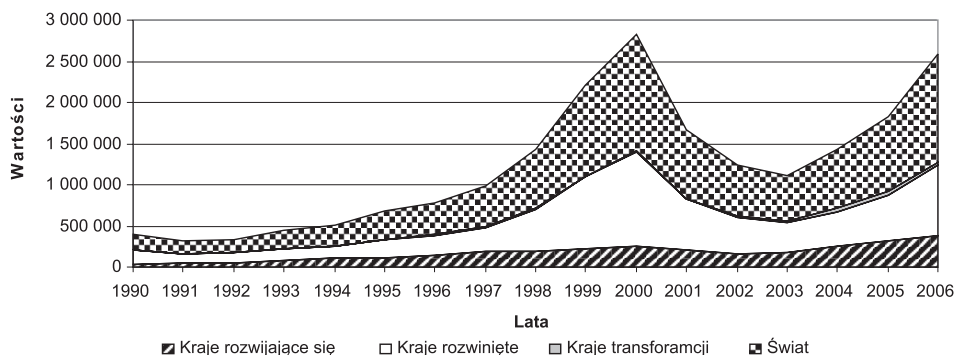
WSTĘP

Kapitał w formie bezpośrednich inwestycji zagranicznych jest uznawany powszechnie za najbardziej korzystną i bezpieczną formę lokaty. Wynika to głównie z długookresowego charakteru tego rodzaju inwestycji, który nie niesie ze sobą niebezpieczeństwa zastosowania strategii *hit and run*, polegającej na nagłym wtargnięciu i natychmiastowym wycofaniu się z gałęzi po osiągnięciu przejściowego zysku¹. Bezpośrednie inwestycje zagraniczne są bowiem definiowane jako długoterminowe, o trwałym charakterze stosunki między podmiotami, umożliwiające podmiotowi mającemu siedzibę w jednym kraju przejęcie kontroli nad podmiotem, którego siedziba znajduje się w innym kraju².

W związku z powyższą definicją bezpośrednie inwestycje zagraniczne mogą przybierać następujące formy: fuzji, czyli połączenia firm z różnych krajów, w wyniku czego dochodzi do stworzenia nowego przedsiębiorstwa, przejęcia przedsiębiorstwa przez inwestora zagranicznego w wielkości wystarczającej do jego kontroli i zarządzania oraz inwestycji od podstaw, czyli tzw. inwestycji typu *greenfield*.

BEZPOŚRDNIE INWESTYCJE ZAGRANICZNE NA ŚWIECIE

Bezpośrednie inwestycje zagraniczne stanowią jedną z głównych sił napędzających rozwój gospodarki światowej. W ostatnich latach tendencje w napływie bezpośrednich inwestycji zagranicznych (BIZ) w gospodarce światowej kształtowały się następująco (por. wykres 1):

Wykres 1. Napływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych w latach 1990–2006 w mln USD

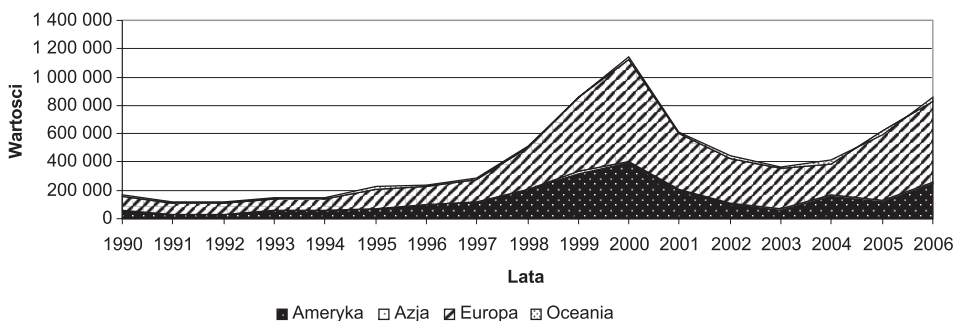
Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://stats.unctad.org/FDI/>.

¹ Por. D. Begg, S. Fisher, R. Dornbush, *Ekonomia. Mikroekonomia*, Warszawa 1997, s. 282.

² Por. *World Investment Report 2006, FDI from Developing and Transition Economics: Implication for Development*, United Nations, New York and Geneva 2006, s. 294.

Od 1990 roku następował systematyczny przyrost kapitału zainwestowanego w postaci BIZ na świecie. Najwyższy napływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych w skali światowej wystąpił w 2000 roku i wynosił 1400 bln USD, z czego 1200 bln zostało zainwestowane w krajach rozwiniętych, natomiast około 200 bln w krajach rozwijających się. Od 2000 roku wartość zainwestowanych środków systematycznie spadała, aż do 2004, w którym napływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych do gospodarki światowej zaczął ponownie rosnać. Trend ten został utrzymany również w 2006 roku.

Wielkość napływu BIZ na świecie w badanym okresie była kreowana przez państwa z kontynentu europejskiego, a zwłaszcza kraje członkowskie Unii Europejskiej (por. wykres 2).

Wykres 2. Napływ BIZ do krajów rozwiniętych w latach 1990–2006 w mln USD

Źródło: jak dla wykresu 1.

Wśród kontynentów największym odbiorcą inwestycji zagranicznych była w badanym okresie Europa. Najwyższy napływ inwestycji nastąpił w 2000 roku i wyniósł 721 bln USD. Od 2000 roku wartość inwestycji w krajach europejskich zaczęła spadać, ponieważ znaczącymi odbiorcami kapitału zagranicznego stały się kraje azjatyckie, a zwłaszcza Chiny i Indie.

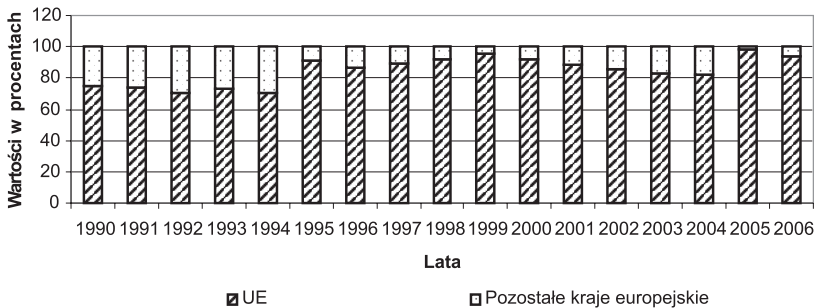
BEZPOŚREDNIE INWESTYCJE ZAGRANICZNE W „NOWYCH KRAJACH” UNII EUROPEJSKIEJ

Wśród państw europejskich głównymi odbiorcami kapitału zagranicznego były państwa należące do Unii Europejskiej.

Od 1990 do 1994 roku udział państw Unii Europejskiej w odbiorze bezpośrednich inwestycji zagranicznych wynosił około 75%. W tym okresie Wspólnotę tworzyło dwanaście państw członkowskich. W 1995 roku nastąpiło rozszerzenie UE o Austrię, Hiszpanię i Portugalię. Włączenie nowych państw do Wspólnoty spowodowało, że udział napływu kapitału zagranicznego do Unii Europejskiej w ogólnych

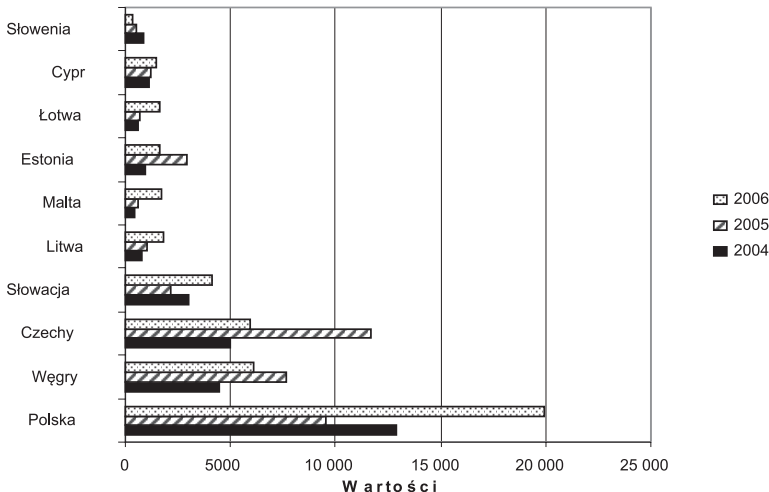
inwestycjach europejskich wynosił ponad 90%. W latach 2000–2004 nastąpił spadek wartości napływu kapitału zagranicznego do krajów Wspólnoty, gdyż kierunkiem ich transferu stały się kraje azjatyckie, tj. Chiny i Indie. W 2005 i 2006 roku wartość napływu BIZ do Unii Europejskiej ponownie się zwiększyła. Główną przyczyną wzrostu wolumenu ich napływu było kolejne rozszerzenie Wspólnoty o dziesięć nowych państw członkowskich. Ich akcesja spowodowała, że kraje te umocniły swoją pozycję jako odbiorcy bezpośrednich inwestycji zagranicznych.

Spśród nowych członków Unii Europejskiej największym zainteresowaniem inwestorów zagranicznych cieszyła się Polska (por. wykres 4).

Wykres 3. Udział Unii Europejskiej w odbiorze BIZ w latach 1990–2006

Źródło: jak dla wykresu 1.

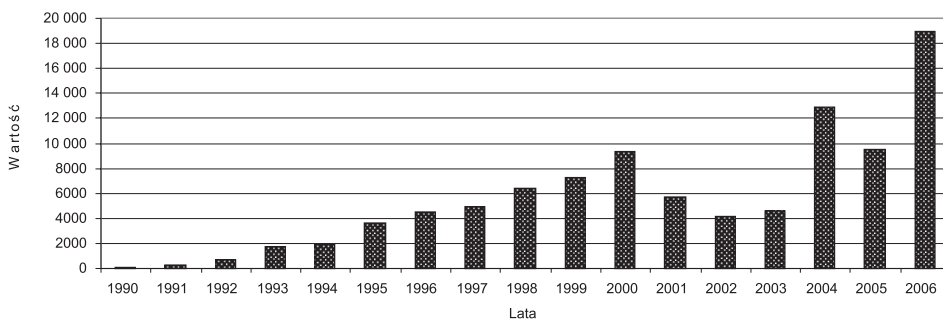
Wykres 4. Napływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych do nowych krajów Unii Europejskiej w latach 2004–2006

Źródło: *World Investment Report 2007, Transnational Corporations, Extractive Industries and Development*, United Nations Conference on Trade and Development, Geneva–New York 2007, s. 251. Dane dla Polski: *Zagraniczne inwestycje bezpośrednie w Polsce w 2006 roku*, NBP, Warszawa, styczeń 2008 r., s. 104.

Poza Polską atrakcyjnym miejscem inwestowania dla przedsiębiorstw zagranicznych były również Czechy, Węgry, Słowacja. Jednak tylko Czechy w 2005 roku przewyższyły Polskę pod względem wartości ulokowanych w nich bezpośrednich inwestycji zagranicznych. W 2006 roku już tę pozycję straciły wskutek bezwzględnego spadku napływu kapitału zagranicznego. Jak wynika z powyższego wykresu, zwiększało się zainteresowanie inwestorów lokowaniem kapitału na Litwie, Łotwie i w Estonii. Jednak wartość zainwestowanego tam kapitału była nadal jeszcze bardzo znikoma i nie przekraczała 2 mln USD rocznie.

BEPOŚREDNIE INWESTYCJE ZAGRANICZNE W POLSCE

Wartość napływu bezpośrednich inwestycji zagranicznych w Polsce w latach 1990–2006 kształtowała się poziomie (por. wykres 5). W głównej mierze uzależniona ona była od panującej sytuacji gospodarczej w kraju.

Wykres 5. Napływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych do Polski w latach 1990–2006 w mln USD

Źródło: *Zagraniczne inwestycje bezpośrednie w Polsce*, NBP, Warszawa 2007, s. 5 oraz *Zagraniczne inwestycje bezpośrednie w Polsce w 2006 roku*, NBP, Warszawa, styczeń 2008 r., s. 104.

W badanym okresie najwyższy napływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych nastąpił w 2006 roku i wynosił 18 942,1 mln USD. Oznacza to, że zagraniczne firmy pozytywnie oceniały sytuację polskiej gospodarki i perspektywy jej wzrostu, a także klimat do inwestowania, zwłaszcza po jej akcesji do Unii Europejskiej.

W 2006 roku na kwotę 18 942 mln USD napływu środków w postaci inwestycji bezpośrednich złożyły się:

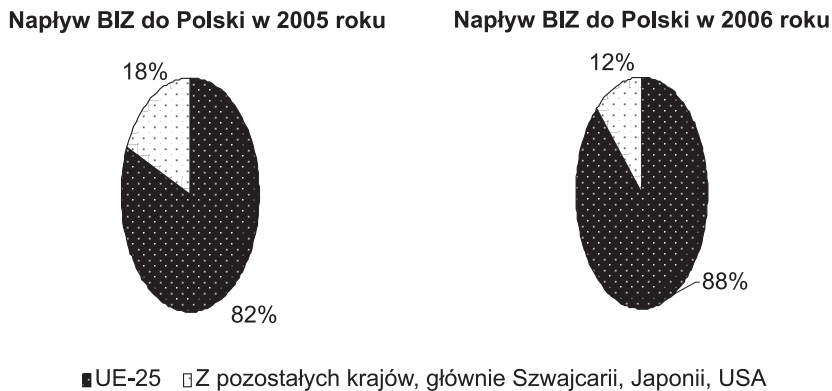
- środki przeznaczone na zakup akcji lub udziałów w kwocie 7071,6 mln USD,
- reinwestowane zyski w wysokości 5473,5 mln USD,
- pozostały kapitał w wysokości 6579,0 mln USD.

Środki te w głównej mierze pochodziły od inwestorów z krajów Unii Europejskiej.

Tabela 1. Składniki napływu BIZ do Polski w latach 2004–2006

Rok	Składniki napływu kapitału						Ogółem napływ kapitału zagranicznego		
	Kapitał własny		Reinwestowane zyski	Pozostały kapitał			Należności	Zobowiązania	Netto
	Zobowiązania	Netto	Netto	Należności	Zobowiązania	Netto			
2004	7249,6	7249,6	6308,1	-1118,4	-84,3	-1202,7	-1118,4	13 473,4	12 355,0
2005	3785,4	3785,4	3429,1	-671,3	2972,2	2300,9	-671,3	10 186,7	9515,4
2006	7071,6	7071,6	5473,5	-1663,9	8060,9	6379,0	-1663,9	20 606,0	18 942,1

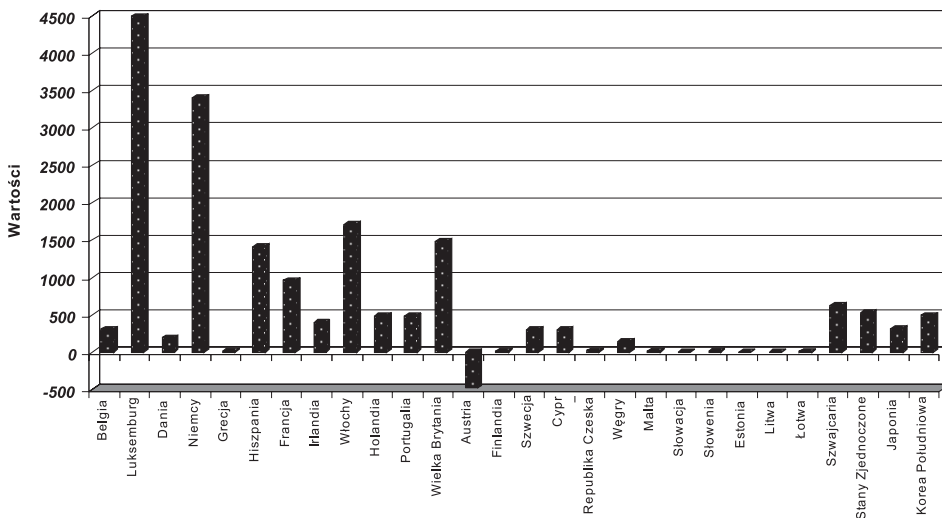
Źródło: *Zagraniczne inwestycje bezpośrednie w Polsce w 2006 roku*, NBP, Warszawa, styczeń 2008 r., s. 104.

Wykres 6. Geograficzna struktura napływu bezpośrednich inwestycji zagranicznych do Polski w 2005 i 2006 roku

Źródło: *Zagraniczne inwestycje bezpośrednie w Polsce w 2006 roku*, NBP, Warszawa, styczeń 2008 r., s. 114.

Inwestycje krajów Wspólnoty w Polsce wynosiły 82% ogółu inwestycji w 2005 roku, a w 2006 roku – 88%. Natomiast największymi inwestorami spoza Unii Europejskiej byli nierezydenci pochodzący ze Szwajcarii, Korei Południowej, Japonii, Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej.

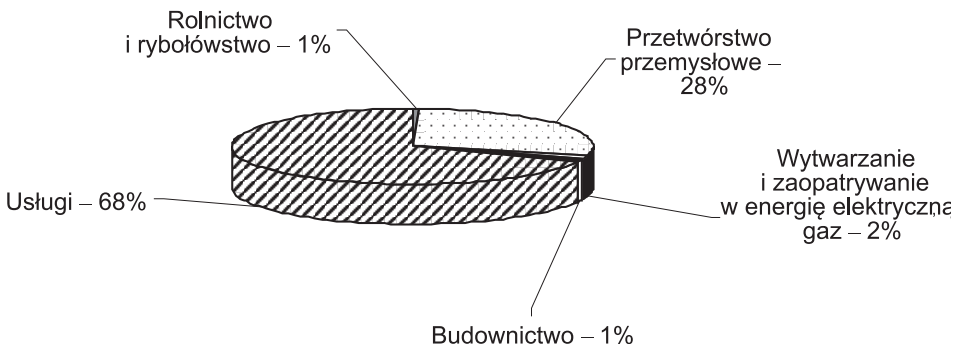

Wykres 7. Napływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych do Polski według kraju pochodzenia w 2006 roku (kraje UE-24, Szwajcaria, Stany Zjednoczone, Japonia, Korea Południowa)

Źródło: opracowanie własne na podstawie *Zagraniczne Inwestycje Bezpośrednie w Polsce w 2006 roku*, NBP, Warszawa 2008, s. 101.

Głównymi inwestorami w Polsce w 2006 roku były takie kraje jak Luksemburg Niemcy, Włochy, Wielka Brytania, Hiszpania oraz Francja. Jednak w przypadku Luksemburga 75% środków napływających do Polski stanowił kapitał w tranzycie. Przez to zjawisko rozumie się napływ zagranicznych środków powiększających kapitały podmiotów zagranicznych działających w Polsce, które następnie są inwestowane przez firmy krajowe w tworzonych za granicą spółkach lub oddziałach³. W przypadku Austrii w 2006 roku wystąpiła dezinwestycja, spowodowana sprzedażą akcji lub udziałów, a także spłatami kredytów i pożyczek oraz ujemnymi reinwestowanymi zyskami.

Przez napływające bezpośrednie inwestycje zagraniczne do polskich firm zostały wdrożone nowe technologie, nowoczesne systemy zarządzania produkcją i rozwiązania marketingowe, czyli wiedza (*knowledge*), stymulujące rozwój przedsiębiorstw⁴. Środki te inwestorzy lokowali głównie w polskim sektorze usługowym oraz w produkcji przemysłowej (por. wykres 8).

Wykres 8. Struktura napływu bezpośrednich inwestycji zagranicznych do Polski w 2006 roku

Źródło: *Napływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych do Polski w 2006 roku*, NBP, Warszawa 2007, s. 10.

W ujęciu sektorowym największy napływ inwestycji zagranicznych w Polsce wystąpił w zakresie usług i wynosił 68% ogółu bezpośrednich inwestycji. Wiąże się to głównie z lokalizacją w Polsce tzw. *business support services*, do których zaliczamy m.in. *outsourcing* usług finansowych, księgowych, marketingowych.

Kolejnym działem, w którym koncentrowały się inwestycje w Polsce, był sektor przetwórstwa przemysłowego. Wśród inwestycji w branży produkcyjnej duży udział

³ Por. *Międzynarodowa pozycja inwestycyjna Polski w 2006 roku*, NBP, Warszawa 2007, s. 9.

⁴ Por. B. Kogut, U. Zander, *Knowledge of the Firm and the Evolutionary Theory of the Multinational Corporation*, „Journal of International Business Studies”, No 34, Plagave Macmillan Ltd., Basingstoke 2003, s. 518.

mają inwestorzy z sektora motoryzacyjnego, farmaceutycznego, elektronicznego oraz branży IT. Tylko 2% funduszy zagranicznych inwestorów koncentrowało się na produkcji energii elektrycznej, gazu, natomiast 1% ogółu bezpośrednich inwestycji zagranicznych napłynął do rolnictwa, rybołówstwa oraz do budownictwa. O strukturze transferu kapitału zagranicznego do Polski decydowały inwestycje przedsiębiorstw z poszczególnych państw w sektorach. Bezpośrednie inwestycje zagraniczne dla zagranicznych firm są sposobem internalizacji swojej produkcji, a tym samym budowy nowej sieci produkcyjnej. Wśród inwestorów dominowały głównie wielkie koncerny, ale inwestycje w Polsce podejmowały również małe i średnie przedsiębiorstwa. Na koniec roku 2006 według listy największych inwestorów w Polsce opracowywanej przez PAIiZ najlicniejsza grupa inwestorów pochodziła z Niemiec – 248 przedsiębiorstw, oraz z Holandii – 124 przedsiębiorstwa⁵. Największe projekty inwestycyjne z lat 2005 i 2006 pokazują, że najwięcej środków zagraniczne firmy zainwestowały w Polsce w produkcję sprzętu elektronicznego, motoryzację oraz usługi (por. tabela 2).

Tabela 2. Największe projekty inwestycyjne realizowane w 2005 i 2006 roku w Polsce

Inwestor	Kraj pochodzenia	Branża	Lokalizacja	Rodzaj	Miejsca pracy
2005 rok					
LG Philips LCD	Korea Południowa	Elektroniczna	Kobierzyce	Produkcja panel LCD	3149
LG Electronics	Korea Południowa	Elektroniczna	Mława	Telewizory plazmowe	1620
Heesung	Korea Południowa	Elektroniczna	Kobierzyce	Podzespoły do ekranów LCD	2742
Ohsung	Korea Południowa	Elektroniczna	Kobierzyce	Podzespoły do ekranów LCD	x
LG Chem	Korea Południowa	Elektroniczna	Kobierzyce	Panele polaryzacyjne	800
Lucky SMT	Korea Południowa	Elektroniczna	Kobierzyce	Podzespoły do ekranów LCD	250
LG Innoteh	Korea Południowa	Elektroniczna	Kobierzyce	Podzespoły do ekranów LCD	1000
AAM	USA	Motoryzacyjna	Oława	Produkcja komponentów	361
Michelin	Francja	Motoryzacja	Olsztyn	Produkcja opon	520

⁵ Por. *List of Major Foreign Investors in Poland*, PAIiZ, Warszawa 2007, s. 6.

Tabela 2. Cd.

Inwestor	Kraj pochodzenia	Branża	Lokalizacja	Rodzaj	Miejsca pracy
Mahle	Niemcy	Motoryzacja	Krotoszyn	Produkcja tłoków, tulei, zaworów	x
Man Truck	Niemcy	Motoryzacja	Niepołomice	Produkcja ciężarówek	650
Electrolux	Szwecja	AGD	Zarów (woj. dolnośląskie)	Zmywarki	x
Electrolux	Szwecja	AGD	Oława (woj. dolnośląskie)	Pralki	x
Cadbury Schweppes	Wielka Brytania	Spożywcza	Skarbierz	Produkcja gumy do żucia	500
2006 rok					
Shell	Wielka Brytania	Finanse	Zabierzów k. Krakowa	Centrum finansowo-księgowo	800
Toshiba	Korea	Elektroniczna	Kobierzyce	Produkcja telewizorów LCD	1000
Sharp	Japonia	Elektroniczna	Łysomice k. Torunia	Fabryka modułów ciekłokrystalicznych	x
Dell	USA	Elektroniczna	Łódź	Komputery	3000
Bringstone	Japonia	Motoryzacyjna	Stargard Szczeciński	Produkcja opon	800

Źródło: opracowanie własne na podstawie *Napływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych (BIZ) do Polski*, Departament Analiz i Prognoz, Ministerstwo Gospodarki, Warszawa, 29 sierpnia 2006 r., s. 5.

Głównym czynnikiem, który sprzyjał napływowi bezpośrednich inwestycji w Polsce, był proces prywatyzacji przedsiębiorstw. Potwierdza to udział inwestorów zagranicznych w dochodach z polskiej prywatyzacji (por. tabela 3).

Z danych w tabeli wynika, że kapitał zagraniczny pełnił istotną rolę w procesie polskiej prywatyzacji. W latach 1999, 2001 oraz 2002 udział inwestycji zagranicznych w dochodach z prywatyzacji wynosił ponad 70%. Na dzień 30 czerwca 2006 roku głównymi inwestorami w procesie polskiej prywatyzacji były Francja (40,37%), Włochy (8,6%), Niemcy (6,64%), Szwecja (5,31%), Irlandia (4,66%), czyli głównie kraje Unii Europejskiej, oraz Stany Zjednoczone (3,73%)⁶.

⁶ Por. *Privatisation Quarterly*, Ministry of the Treasury, Department of European Integration and Foreign Relations, Warszawa 2006, s. 15.

Tabela 3. Udział inwestorów zagranicznych w dochodach z prywatyzacji w latach 1992–2006 w mln USD

Lata	Dochody z prywatyzacji	Udział bezpośrednich inwestycji zagranicznych w dochodach z prywatyzacji
1991	170,9	97,7
1992	372,7	214,7
1993	433,6	190,2
1994	724,9	107,0
1995	1100,6	540,7
1996	1442,2	395,3
1997	2043,0	505,6
1998	2079,0	322,0
1999	3422,4	2648,9
2000	6263,1	5114,1
2001	1666,2	1288,1
2002	702,6	498,8
2003	1065,2	423,4
2004	2806,2	261,8
2005	1189,5	349,9
2006	200,6	9,37

Źródło: opracowanie własne na podstawie *Privatisation Quarterly*, Ministry of the Treasury, Department of European Integration and Foreign Relations, Warszawa 2006, s. 16.

Jak wynika z powyższej analizy, proces prywatyzacji przyczynił się, do stworzenia podstaw funkcjonowania rynku kapitałowego. Do przyczyn zainteresowania polskim rynkiem inwestorów zagranicznych należy zaliczyć również wysokie tempo wzrostu gospodarczego. Ponadto zjawisku temu sprzyjały: liberalizacja obowiązującego w Polsce prawa dewizowego, korzystny układ parametrów makroekonomicznych w połowie lat 90., odzyskanie wiarygodności inwestycyjnej w wyniku podpisania z wierzycielami umów o restrukturyzacji zagranicznego długu, wysoki poziom stóp procentowych oraz praktycznie brak ryzyka kursowego⁷. Ponadto czynnikami stymulującymi ich napływ była wielkość rynku, bliskość geograficzna (położenie w Europie Środkowej), dobre powiązania handlowe z krajami Unii Europejskiej, a także stosunkowo tania siła robocza.

⁷ Zob. B. Polzakiewicz, *Równoważenie zewnętrzne i wewnętrzne gospodarki*, [w:] idem, *Problemy gospodarki rynkowej w Polsce*, UMK, Toruń 2004, s. 62.

Główne korzyści z napływu bezpośrednich inwestycji zagranicznych do Polski przejawiają się we wzroście liczby miejsc pracy, modernizacji polskiego przemysłu, a ogólnie – w notowanym wzroście gospodarczym.

PERSPEKTYWY NAPŁYWU BEZPOŚREDNICH INWESTYCJI ZAGRANICZNYCH DO „NOWYCH” KRAJÓW UNII EUROPEJSKIEJ

Prognozuje się, że w przyszłości zostanie w gospodarce światowej zachowany trend wzrostowy, jeśli chodzi o napływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych. Jednak wartość transferu nie będzie rosła już tak dynamicznie i będzie wynosiła w granicach 1400–1500 bln USD⁸.

W raporcie firmy konsultingowej AT Kearney z 2005 roku bardzo pozytywnie oceniono Polskę jako dynamiczne środowisko dla napływu bezpośrednich inwestycji zagranicznych (BIZ). Według inwestorów Polska należała do światowej czołówki najbardziej zaufanych krajów bezpośrednich inwestycji zagranicznych, plasując się w tym rankingu na piątej pozycji. Ponadto przedstawiciele światowych firm telekomunikacyjnych ocenili Polskę jako pierwszą wśród światowych lokalizacji atrakcyjnych dla BIZ⁹. Jednak ta sama firma już w 2006 roku sklasyfikowała Polskę na dwudziestym drugim miejscu w rankingu najbardziej zaufanych państw lokowania kapitału zagranicznego.

Z wykresu 9 wynika, że w ostatnich latach najbardziej zaufanymi krajami inwestowania były niezmiennie Chiny, Indie, USA oraz Wielka Brytania. W porównaniu z rokiem 2005 w 2006 zainteresowanie inwestowaniem w Polsce obniżyło się (Polska przesunęła się w rankingach z piątego na dwudzieste drugie miejsce). Spadek zaufania nastąpił również w stosunku do Czech i Węgier. Głównymi powodami obniżenia zaufania do inwestycji w tych krajach były względy polityczne oraz obawa przed zaprzestaniem kontynuowania reform gospodarczych. Jednak nastroje te miały charakter krótkotrwały.

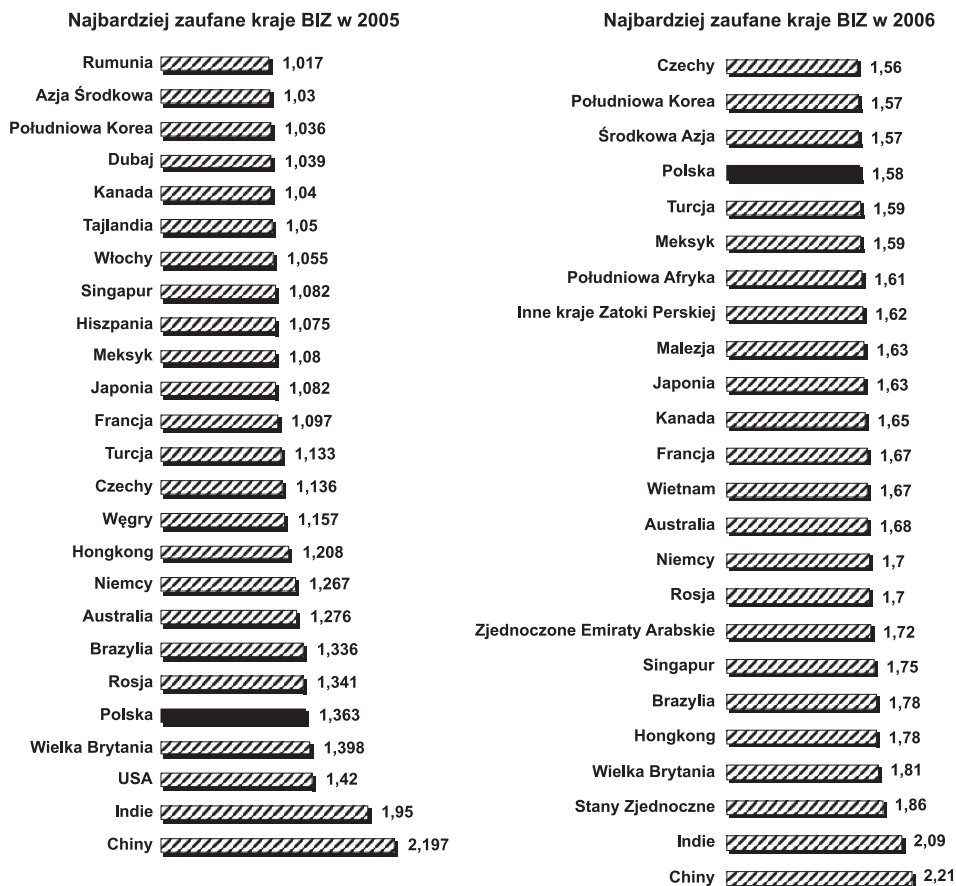
Wśród głównych kierunków przyszłych inwestycji bezpośrednich przewiduje się rozwijające kraje azjatyckie, tj. Chiny i Indie, a ponadto Stany Zjednoczone, Rosję, Brazylię, Wietnam, Wielką Brytanię oraz Polskę¹⁰. Pozostałe „nowe kraje” członkowskie Unii Europejskiej, a zwłaszcza Czechy, będą konkurowały, również z Polską, o napływ do nich BIZ. Ponadto będzie rosła rola jako odbiorców bezpośrednich inwestycji zagranicznych krajów, które przystąpiły do Unii Europejskiej w 2007 roku, tj. Bułgarii i Rumunii¹¹.

⁸ Por. *World Investment Report 2007*, s. 28.

⁹ Por. *FDI Confidence Index*, Volume 8, Global Business Policy Council, AT Kearney, USA, December 2005, s. 2–3.

¹⁰ Por. *World Investment Report 2007*, s. 28–29.

¹¹ Por. *New Concerns in an Uncertain World, The 2007 A.T. Kearney Foreign Direct Investment Confidence Index*, Global Business Policy Council, AT Kearney, USA, December 2007, s. 36–38.

Wykres 9. Dwadzieścia pięć najbardziej zaufanych krajów transferu BIZ w 2005 i 2006 roku

* Wskaźnik zaufania kształtuje się w przedziale od 0 do 3.

Źródło: opracowanie własne na podstawie *FDI Confidence Index*, Vol. 8, Global Business Policy Council, AT Kearney, USA, December 2005, s. 2, *New Concerns in an Uncertain World, The 2007 A.T. Kearney Foreign Direct Investment Confidence Index*, Global Business Policy Council, AT Kearney, USA, December 2007, s. 2.

Prognozowana pozycja Polski wśród czołowych odbiorców BIZ na świecie wynika przede wszystkim ze zwiększonej wiarygodności finansowej i atrakcyjności inwestycyjnej Polski na skutek jej włączenia do struktur Unii Europejskiej, co świadczy, że ich napływ w wysokości 18 000 mln USD zostanie utrzymany lub zwiększy się¹². Prognozuje się niebawem ogromny wzrost napływu inwestycji telekomunikacyjnych do Polski. Podkreśla się również rosnący potencjał Polski jako lokalizacji centrów

¹² Ibidem.

takich usług jak finansowe czy obsługi telefonicznej, tzw. call-centers. Jednak obniżenie zaufania do Polski jako potencjalnego miejsca lokowania inwestycji sugeruje, że nadal należy prowadzić działania w celu utrzymania czy zwiększenia napływu BIZ do Polski polegające na:

- poprawie warunków dla inwestycji zagranicznych przez upraszczanie prawa, w tym zwłaszcza prawa podatkowego i finansowego, dbanie o jego stabilność oraz zwiększenie swobody działalności gospodarczej,
- zapewnieniu dostępności do Internetu i używaniu e-infrastruktury, zwłaszcza poza dużymi ośrodkami miejskimi,
- prowadzeniu intensywnej promocji Polski.

Wysoki planowany poziom inwestowania wpływa bowiem korzystnie na zmiany w strukturze produkcji przemysłowej, dostosowując jej poziom techniczny i technologiczny do standardów światowych, w rezultacie poprawiając konkurencyjność oferty towarowej na rynku krajowym i zagranicznym.

PODSUMOWANIE I WNIOSKI

„Nowe” kraje Unii Europejskiej są głównie odbiorcami bezpośrednich inwestycji zagranicznych. Największe znaczenie w tym zakresie ma Polska. Należy podkreślić, że skutecznie konkuruje ona o kapitał zagraniczny nie tylko z „nowymi” krajami Unii Europejskiej, ale również ze „starymi” członkami Wspólnoty i innymi gospodarkami.

Wielkość transferowanego kapitału zagranicznego do Polski jest zadowalająca. Jednak potrzeba dalszego zwiększania strumieni napływu kapitału zagranicznego do Polski jest nieoceniona. Są one przede wszystkim źródłem transferu wiedzy i technologii. Ponadto dzięki nim przedsiębiorstwa zwiększają zatrudnienie. Dają one również nadzieję na przyciągnięcie nowych strumieni kapitału. Z punktu widzenia gospodarki krajowej najważniejsze jest stworzenie możliwości wykorzystania tych inwestycji przez tworzenie warunków do przenoszenia korzyści (wiedzy i doświadczenia pracowników) do polskich przedsiębiorstw, ułatwiając im finansowanie rozwoju lub kooperacji z inwestorami zagranicznymi.

LITERTATURA

- Begg D., Fisher S., Dornbush R., *Ekonomia. Mikroekonomia*, Warszawa 1997.
- FDI Confidence Index*, Vol. 8, Global Business Policy Council, AT Kearney, USA, December 2005.
- Kogut B., Zander U., *Knowledge of the Firm and the Evolutionary Theory of the Multinational Corporation*, „Journal of International Business Studies”, No 34, Plagrave Macmillan Ltd., Basingstoke 2003.
- List of Major Foreign Investors in Poland*, PAIiIZ, Warszawa 2007.
- Międzynarodowa pozycja inwestycyjna Polski w 2006 roku*, NBP, Warszawa 2007.

- Napływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych do Polski w 2006 roku*, NBP, Warszawa 2007.
- New Concerns in an Uncertain World, The 2007 A.T. Kearney Foreign Direct Investment Confidence Index*, Global Business Policy Council, AT Kearney, USA, December 2007.
- Polszakiewicz B., *Równoważenie zewnętrzne i wewnętrzne gospodarki*, [w:] *Problemy gospodarki rynkowej w Polsce*, B. Polszakiewicz (red.), UMK, Toruń 2004.
- Privatisation Quarterly*, Ministry of the Treasury, Department of European Integration and Foreign Relations, Warszawa 2006.
- World Investment Report 2006, FDI from Developing and Transition Economics: Implication for Development*, United Nations Conference on Trade and Development, New York–Geneva 2006.
- World Investment Report 2007, Transnational Corporations, Extractive Industries and Development*, United Nations Conference on Trade and Development, Geneva–New York 2007.
- Zagraniczne inwestycje bezpośrednie w Polsce*, NBP, Warszawa 2007.
- Zagraniczne inwestycje bezpośrednie w Polsce w 2006 roku*, NBP, Warszawa 2008.

ŹRÓDŁA INTERNATOWE

<http://stats.unctad.org/FDI/>